

Markéta Pilátová: Rezidenční pobyty jsou pro mě obrovským inspiračním zdrojem

Michaela Dermauw | Rozhovor

© České centrum Vídeň

Když jsme se domlouvaly na místě dnešního setkání, tak jsme vybíraly mezi tradiční vídeňskou kavárnou Café Korb, italským fast foodem Vapiano a japonskou restaurací Akakiko, kde nakonec sedíme. Které kuchyně jsou Ti blízké?

Nejbližší je mi ta asijská kuchyně, kterou znám z Brazílie. Tam jsem nejraději jedla japonské jídlo. Myslím si, že v Brazílii dělají po Japonsku nejlepší sushi na světě. Mají tam ty stejné suroviny, které Japonci k přípravě potřebují – stejné ryby, stejné ovoce, stejnou zeleninu.

Zmiňuješ Brazílii, kde jsi několik let žila. Žila jsi také v Argentině. Jak ti chutnala tamější kuchyně? Čím je specifická?

Lidi si myslí, že argentinským národním jídlem je steak. Ale to není pravda. Argentina je v podstatě velkou migrantskou společností a tradičním argentinským pokrmem je vídeňský řízek s kaší. Pěkně naklepaný, velký, tenký, obalený telecí řízek s výbornou máslovou kaší.

A říkají mu vídeňský řízek?

Ne, říkají mu milánský řízek, milanesa... Každopádně v Argentině žije také obrovská komunita Italů a dalším tradičním jídlem je pizza. Ale úplně jiný druh pizzy, než si představuješ. Žádná tenká pizza, těsto je naopak tlusté. A vůbec nejlepší věc je zmrzlina! Myslím, že v Argentině mají nejlepší zmrzlinu na světě. Opět jde o italský vliv, ale zmrzlina v Argentině má obrovskou tradici. Po té zmrzlině se mi stýská.

Zítřka se po dvou měsících stěhuješ domů z Vídně, kde jsi byla na autorské rezidenci. Vídeň je proslulá svými kavárnami. Stal se z Tebe v posledních týdnech kavárenský povaleč?

Tak tím už jsem dávno. Ale klasické vídeňské kavárny se mi moc líbí. Třeba takové Café Sperl anebo zmíněné Café Korb, jehož majitelkou je bývalá modelka, milovnice umění, velmi progresivní žena Susanne Widl. V Café Korb moc dobře vaří tradiční vídeňská jídla. A já mám vídeňskou kuchyni ráda.

Jak jsi ty dva měsíce ve Vídni využila?

Hodně jsem tu psala. Povedlo se mi dodržet deadliny na dětskou knížku i na dvě povídky a kromě toho jsem tu dostala skvělý nápad související s mým rozepsaným románem, který by se měl jmenovat „Hnízda“, anebo „Ananasový dům“. Jeho námětem je česko-německá komunita „bohemos“. Tato komunita žije na jihu Brazílie a já jsem ji učila česky. Věděla jsem, že román bude o česko-německé emigraci do Brazílie, ale chyběl mi příběh... Kousek od Velkých Losin, kde bydlím, leží vesnice Loučná nad Desnou, v

níž stojí starý zámek s velkým parkem. Ten park je velmi ceněný, dokonce se objevuje v některých knížkách o starých zahradách. V jednom článku jsem se dočetla o tom, že tam v těch horách, v těch Sudetech, pěstoval nějaký zahradník ananasy ve skleníku, kterému říkali „Ananashaush“ (ten název se mi hrozně líbí). Já jsem ve Vídni taky chodila do zahrad, což byla ostatně další věc, co jsem tu dělala. Ve Vídni je i lichtenštejnská zahrada. A Lichtenštejnové kdysi vlastnili zámek v Bludově, který leží také kousek od nás. No a mě napadlo, že ten příběh bude o zahradníkovi, pocházejícím z oné brazilské německo-české komunity. Zahradník se dostane do Vídně, u Lichtenštejnů pracuje jako zahradník a učí Evropany pěstovat exotické plodiny, jako třeba ananasy. Určitou část života prožije ve Vídni a na stáří pěstuje ananasy v Sudetech, v Loučné nad Desnou... Toto by mě nikdy nenapadlo, kdybych nestrávila nějakou dobu ve Vídni. Tento obrovský inspirační zdroj je pro mě tím největším přínosem rezidenčních pobytů.

Je pro Tebe čerpání originálních námětů, „nasávání“, hlavní motivací, proč na rezidenční pobyty vyjíždíš?

Určitě ano. Na originální náměty většinou přijdu někde na cestě, ne doma. Kromě toho je pro mě důležité, že jsem sama, ve své bublině, kdy mě nerozptyluje domácnost a dobře se mi dodržuje rutina psaní – ráno píšu, odpoledne dělám nějakou administrativu a večer se učím jazyky. Zní to jednoduše, ale pro mě je normálně strašně těžké to dodržovat. Na rezidenci toho napíšu dvakrát třikrát víc než doma.

Před příjezdem do Rakouska jsi mi psala, že si chceš zdokonalit němčinu. Podařilo se ti to?

Asi jo. Jsem schopná normálně komunikovat, například v obchodě, a taky mnohem víc rozumím. Učím se tu německy s mnohem větší chutí, němčina je všude kolem mě a já ji mohu nasávat. Dva měsíce jsou samozřejmě málo, ale díky tomuto pobytu jsem našla člověka na tandem, praktikantku, která se potřebuje učit portugalsky, a já zase potřebuju konverzovat v němčině.

Všechny tvé dosavadní romány vyšly v německém překladu. Je to jedna z motivací, proč se učíš německy? Třeba abys měla blíž k německy mluvícím čtenářům?

Motivace je to určitě velká, zároveň mi německá fonetika přijde hrozně sexy. Ale hlavně si myslím, že každý Středoevropan, který se považuje za intelektuála, by měl alespoň trochu umět německy. Němčina otvírá Středoevropanovi dveře k porozumění Evropě jako takové. Dnes už se lidem němčina nezdá tolik praktická, protože se všichni nějak domluví anglicky, ale pro mě to je součást středoevropského pocitu.

Hodnotíš překlady svých knih do cizích jazyků, kterým rozumíš?

Jo a ne. Člověk by měl mít vždy na paměti, že čte překlad, tedy interpretaci někoho. V jednom filmu jsem zaznamenala úžasnou definici překladu, která překlad přirovnávala ke sprchování v pršiplášti. Což je úplně přesné. Překlad nikdy nebude tvůj text. I proto se učím jazyky; abych si mohla určité věci přečíst v originálu. Je mi jasné, že originál bude jiný než překlad.

Zeptala jsem se několika spisovatelů před tebou, zeptám se i tebe: Nakolik je pro tebe důležitý design tvých knih? Komunikuješ s grafiky třeba ohledně obálky?

To je pro mě moc důležité. Podle obálky si lidi knížky kupují. Je ale těžké najít někoho, kdo je na stejné estetické vlně jako ty. A taky jsou nakladatelství, která tě do toho nechají mluvit víc, a jsou nakladatelství, kde ti takový prostor nedají. Já se vždycky snažím do obálky hodně mluvit. Mám štěstí, že v nakladatelství Torst je fantastická grafička, Jana Vahalíková. Snažím se jí vždy předat pocit, který má kniha ve čtenářích vyvolat. Třeba u *Senzibila* jsem chtěla, aby na obálce byl pocit hor a zároveň pocit tajemství. Kniha *S Baťou v Džungli* zase měla evokovat chaos i krásu. Jana vždy připraví zhruba pět návrhů a několik lidí se pak musí shodnout na tom nejlepším (například já, redaktorka knížky a nakladatel). A když se všichni shodneme na některé verzi, tak to znamená, že ta daná obálka funguje. Ovšem ještě o něco důležitější jsou obálky dětských knížek. Také tyto obálky se mnou nakladatelství a výtvarník vždy konzultují.